

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie 3 przebiega postawa miesięczna 3 złote. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej Nr. 120.

Ustawowa, Nalów, Marj P. R. Tel. 1244. Str. p. 4. Redaktor lub jego zastępcę przysiężnie oddałem i wykluczył od świadczeń od 1913 do 1914. Redakcja: I. ADMINISTRACJA

CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszą milimetrów przed tabelem 30 gr. W tabelem nadawano 40 gr., za tabelem 50 gr. Drugie ogłoszenia wstawiane w tym samym czasie 15 gr. Wstawiane ogł. drobne 10 gr. Ogłoszenia samojedne i maizmonajone 10 proc. drożej. Ogłoszenia sagralnoe 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i świątecznych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia szkolne, fantazyjne, estrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

Odprężenie sytuacji strajkowej we Francji

300.000 ROBOTNIKÓW MA PRZYSTĄPIĆ DO PRACY.

Paryż — Po maksimum napięcia, jakie osiągnął ruch strajkowy w ciągu ostatnich dwóch dni, zaznaczyło się pewne odprężenie. Jest to w pierwszym rzędzie wynikiem zakończenia strajku metalowców, którzy w dniu wczorajszym podpisali umowę zbiorową z przedstawicielami pracodawców. Fakt ten ma szczególne znaczenie dlatego, iż obecny ruch strajkowy, trwający już od 18 dni, rozpoczął się od porzucenia pracy przez robotników w zakładach metalurgicznych.

Drugim momentem, który przyczynił się w znacznym stopniu do złagodzenia sytuacji było zlikwidowanie strajku służby kawiarnianej i hotelowej i zakończenie strajku pracowników rzemieślniczych. Zamknięcie bowiem tak licznych w Paryżu kawiarni nadało miastu szczególny charakter, a brak mięsa dawał się w ciągu ostatnich dni dotkliwie we znaki ludności Paryża.

W chwili obecnej, po zlikwidowaniu strajku w przemyśle metalurgicznym oczekiwane jest zakończenie strajku w przemyśle węglowym, cementowym i papierniczym. Strajk został już zakończony wśród pracowników cegielni, pra-

owników sklepów z obuwiem, pracowników krawieckich, stolarskich i ślusarskich. Wkrótce oczekiwane jest też dojdzie do porozumienia w przemyśle budowlanym, w wielkich domach towarowych, oraz w magazynach pod nazwą „Prix Unique”. Strajk trwa natomiast jeszcze wśród pracowników przemysłu filmowego, futrzanego oraz wśród malarzy pokojowych. Wybuchł dziś w Paryżu strajk pracowników fryzjerskich. Z niektórych miast prowincjonalnych dochodzą wiadomości o wybuchu nowych strajków w fabrykach. Ruch strajkowy ogarnia wreszcie robotników portowych i pracowników towarzystw kredytowych, m. in. wybuchł strajk w zakładach „Caudron”. Wprawdzie w chwili obecnej ruch strajkowy nie ma jeszcze jednolitej tendencji do całkowitej likwidacji, to jednak w wielu miejscach ujawnia się wyraźna tendencja do podjęcia pracy. Naskutek osiągniętego porozumienia np. w przemyśle budowlanym, od przyszłego tygodnia powrócą ma do pracy około 300.000 robotników. W tych dziedzinach przemysłu handlu, w których strajk trwa jeszcze, ogarnia on stosunkowo niewielkie ilości pracowników.

Wystawa spółdzielcza w Warszawie.

W związku z obchodami przez „Społem” jubileuszem 25-lecia pracy, została zorganizowana w gmachu YMCA w Warszawie wystawa, mająca na celu zobrazowanie rozwoju i obecnego stanu spółdzielczości spożywców w Polsce. Zdjęcie na szcze przedstawia moment otwarcia wystawy spółdzielczej przez p. wicepremiera Kwiatkowskiego.

Zbrodnicza akcja śląskich hitlerowców

OSKARŻONY BIJE ŚWIADKA PO TWARZY

Katowice. — W 9 dniu rozprawy przeciwko członkom nielegalnej organizacji NSDAB trybunał przystąpił do dalszych zeznań, których zeznania przyniosły szereg szczegółów zarówno o samej akcji, jak i o jej uczestnikach.

Św. Stanisław Ucher, st. wywiadca ś. sędziwej w komendzie powiatowej policji w świętochłowicach, obszernie opisał przebieg wykrycia zakonspirowanej organizacji na terenie powiatu świętochłowickiego. Z zebranego przez świadka materiału wynika, że celem NSDAB była akcja antypolska, godząca w całość państwa. Jej kierownictwo t. zw. Kreisleitung fuer Polnische Ober-Schlesien — Kompfund znajdowało się w Bytomiu. Maniura i Zajac pozostawali z kierownictwem tem w ścisłym kontakcie. Szereg grup NSDAB znajdował się w poszczególnych miejscowościach powiatu świętochłowickiego i katowickiego. Świadek otrzymał również informacje, iż Maniura nosił się z zamiarem zgłoszenia NSDAB u władz polskich celem zalegalizowania jej jako organizacji o nazwie zakonspirowanej p. t. „Turnerschaft”. Wreszcie świadek oddaje, że członkowie NSDAB zeznania swe złożyli bez jakiegokolwiek presji i wielu z nich przyznało się na wstępie do winy.

Następnie liczne pytania zadają świadkowi obrońcy, a potem oskarżeni. W tym czasie wydarzył się na sali sądowej następujący incydent: Osk. Moczygęmba, któremu akt oskarżenia zarzuca m. in. to, że był wyznaczony przez partję, jako wykonawca wyroków sądu kapturowego w czasie konfrontacji rzucił się na świadka Uchera i pięściami dwukrotnie uderzył go w twarz. Zajście likwidują obecni na sali policjanci, którzy oskarżonego Moczygęmbę wyprowadzają z sali rozprawy. Trybunał w związku z tem skazał oskarżonego na trzy dni ciemnicy.

Po krótkiej przerwie przewodniczący odczytuje dalszą uchwałę, pozbawiającą oskarżonych prawa widzenia się z rodzinami aż do odwołania. W dalszym ciągu zeznaje świadek Stanisław Goczał, przodownik służby śledczej w Chorzowie. Zeznania świadka w wysokim stopniu obciążają przywódców partji, w szczególności, zaś oskarżonego Badurę. Dalej zeznawali świadkowie Wojciech Walter, Górnik z Chorzowa; Hubert Hajek, instalator z Chorzowa; Wilhelm Katiczka, maszynista kol z Chorzowa i dr. Karol Zdzankiewicz; śędzia śledczy sądu okr. w Katowicach; Sprowadzony z aresztu św. Roman Capiniński za odmowę zeznań skazany zostaje na grzywnę w kwocie 20 zł.

Zeznania św. dr. Zdzankiewicza, dotyczą szczegółów technicznych śledztwa. Okazuje się, że oskarżeni zmieniali swe zeznania i byli słuchani kilkakrotnie zarówno w biurze sądu śledczego, jak i w więzieniu. Do zeznań nieobjektywnych nikt z oskarżonych nie był zmuszany. Dalszy ciąg rozprawy we wtorek 16 b. m. o g. 9-ej rano.

Zamknięcie czterech związków

Łódź. — Od dłuższego czasu władze bez pieczeństwa w Łodzi zwróciły uwagę na działalność niektórych związków zawodo- wych, prowadzących pracę destrukcyjną i podburzających robotników.

Onegdaj przedstawiciele władz administracyjnych przy udziale policji wkroczyli do lokali czterech związków, gdzie przeprowadzono rewizję, poczem lokale zamknięto i opieczetowano. Są to związki: zawodowy robotników przemysłu chemicznego, oddział tegoż związku przy firmie „Centelman”, związek zawodowy przemysłu drukarskiego, zw. zaw. robotników i robotnic przemysłu odzieżowego.

Krwawy atak Arabów

NA KOLONISTÓW ŻYDOWSKICH W ESDRAELON. STARCIA W BETLEEM. MOST KOŁO HEBRONU WYSADZONY.

Jerozolima. — Po raz trzeci w ciągu ostatnich dni kolonistów żydowskich, osiedleni na równinie Esdraelon zostali napadnięci przez Arabów, którzy ostrzelali kolonie ogniem karabinów ręcznych i maszynowych. Wojska, strzegące różnych koolnij otrzymały dwa samoloty wojskowe, które dokonują lotów obserwacyjnych nad osiedlami arabskimi. Podczas napadu na kolonie Esdraelon Arabowie po przybyciu wojsk rzucili się do ucieczki i przypuszczalnie odnieśli oni ciężkie straty.

Z różnych części Palestyny donoszą o starciach pomiędzy patrolami wojskowymi a Arabami. Wczorajszej nocy zanotowano nowe akty sabotażu na kolejach w postaci wybuchu bomb, które nie wyrządziły żadnej szkody. Więźniowie w obozie koncentracyjnym w pobliżu At-hoit odmówili dziś przystąpienia do pracy. Kierownictwo obozu zażądało wzmocnienia oddziałów strażniczych.

Arabski burmistrz i radni miejscy w Eisan rozpoczęli 10-dniowy strajk. — Władze wyznaczyły nagrodę w kwocie 15.000 funtów szterl. dla tych, którzy udzieliliby informacji, umożliwiających wykrycie i aresztowanie zabójców 39-ciu żydów, 3-ch Arabów, policjanta brytyjskiego i jednego obywatela austriackiego, którzy zostali zabici od chwili wybuchu rozruchów w Palestynie.

W sobotę tłum Arabów zaatakował w Betlejem 3-ch policjantów palestyńskich, którzy w obronie własnej użyli broni palnej, raniąc jednego Araba. W pobliżu Hebron wysadzony został most. W ciągu nocy w kilku miejscach eksplodowały bomby, m. in. w domu żydowskim w Tyberias, nie pociągając jednak za sobą żadnych wypadków.

Sporadyczne wypadki strzelania miały miejsce w kilku miejscowościach, m. in. na stacji w Lydda oraz w miejscowościach Mozza, Tel-Józef, Kwar i Ezekiel. W okolicy Jerozolimy podpalone zostały pola zbożowe. Na stacji kolejowej w Jaffie podłożony został ogień, który zniszczył transport bawełny. W różnych częściach kraju patrolo wojskowe były

zaatakowane strzałami. Wojsko odpowia- dało, czyniąc użytek z broni, jednak niko- nie raniono. W ciągu dnia dokonano aresztowania wielu Arabów, będą- cych w posiadaniu broni lub bomb.

Jerozolima. — Ogłoszony dzisiaj nowy dekret wysokiego komisarza Palestyny wprowadza karę śmierci i dożywotniego więzienia za wszystkie akty terrory- styczne.

Zgon znakomitego pisarza angielskiego

London. — Zmarł tu wybitny pisarz angielski Chesterton. Zmarł liczył lat 62. Wniósł on do literatury angielskiej szereg oryginalnych pierwiastków twór- czych. — Swego czasu był on w Polsce. Śmierć nastąpiła po krótkiej chorobie, wskutek ataku sercowego. Chesterton po- wrócił kilka dni temu z Francji i zaraz po przyjeździe wystąpił zaburzenia ser- cowe.

Tryumfalny wjazd marsz. Badoglio do Rzymu.

Zdjęcie nasze przedstawia moment uroczystego powitania przez ludność Rzymu, zwycięzcy i wieloletni Ałijwa, marsz. Badoglio przez ludność Rzymu.

Nowy prezydent kubański.
Miguel Gomis w otoczeniu najbliższej rodziny: żony i córek.

Znakomita odrywka dla cery PUDER ABARID

palkami, co wołają „swoją do swego”, żydzi ich naucza!”
Chłopi grozili chłopom - Polakom po biciem za to, że kupują u żydów.
Czapkę kupioną u żyda świadek schował do kieszeni, bo wstydził się, że kupił u żyda.
„My mamy broń — powiedziała żydówka”, dziś w Przytyku będzie szedł łeb za łeb”.
Św. Jan Olczak i inni świadkowie ustalają alibi osk. Wierzbickiego.
Św. Hr. Jerzy Lubieniecki. — Dnia 9 marca nie było św. u siebie w majątku Zameczek. Ale nazajutrz natychmiast rozpytywał się, kto z jego pracowników był w Przytyku. Karbowy oświadczył, że osk. St. Wlazło — formal dnia tego przez cały dzień bronował na polu. Formal Wlazło został aresztowany dopiero w cztery tygodnie po zajściach na skutek zameldowania jakiegoś „kupca”.
Św. Józef Dudek — jako karbowy w dział osk. Stan. Wlazło bronującego po le dnia 9 marca. Św. dozornie dokładnie słych pracowników.
Apl. Niebudek. — Czy ludzie, którzy biegli od Przytyka do Zameczka, z wiadomościami biegli już po zajściach?
Św. — Tak.
Św. Filip Drabik — ustala alibi osk. Józefa Krzosa i osk. St. Praska.
Mec. Stypułkowski. — Jak wam się powodzi?
Św. — Oj, bieda u nas, niema pracy... Przewodniczący. — Panie mecenasie kryzys jest rzeczą notorycznie znaną — nie będziemy tej okoliczności ustalać.
Mec. Stypułkowski. — Ale kryzys oskarżonych nie jest ustalonym.
Przewodn. — Sa dane w aktach.
Św. Michał Skoneczny — sołtys — zna od 17 lat osk. Krzosa i osk. Praska, ustala ich alibi i wy daje o nich b. pochlebną opinię.
Św. Jan Majak — sklepowy spółdzielni w Przytyku m. in. zeznaje, iż obrót w spółdzielni waha się około sumy 1700 zł. miesięcznie, co nie jest zbyt wielką sumą.
Mec. Lindeman. — Dlaczego?
Św. — Bo żydostwo ma dużo sklepów, więc nie można więcej utargować.
Mec. Kowalski. — Ile jest utynków w Przytyku?
Św. — Są 2 — obydwu żydowskie.
Mec. Kowalski. — Czy idą?
Św. — Obecnie nie, bliższych wiadomości nie mam.
Przed sądem przewija się jeszcze kilku świadków, którzy ustalają alibi poszczególnych oskarżonych Polaków.
Św. Adam Wlazło na pytanie sędziego Plewaki, zeznał, że widział rękę z domu żyda Świeczki, która skierowana była w ludzi!
Prok. Dotkiewicz do św. Woitysiaka: Czy św. nie widział grandy, która była szyby?
Mec. Gajewicz: — Proszę o zaprotokulowanie pytania p. prokuratora.
Św. Drabik m. in. zeznaje, mówiono, iż uspokoiło się, gdy „władza przyjechała większa to żydzi nie zrobia”.
Św. Stefan Firdes — opowiada o sse nie, gdy ś. p. Wieśniak leżał już zabity, wówczas ktoś zwrócił się do św. „Widzisz, jak nam żydy odwdzięczyli się, których my żywymy”.
Mec. Kowalski. — Co osk. Feldberg miał w ręku?
Św. — Żelazo a drugi żyd miał pale.
Św. zeznaje, że od niejakiego żyda

Bandy dostał kamieniem. Meldował dwukrotnie o tem policji.
O pomoc policji.
Św. St. Kurabiewski. — W ul. Warszawskiej żydzi b. bili i strzelali. Jakaś kobieta polska została ranna od kuli w rękę. Prosił spotkaną policje, by poszła w ul. Warszawską, bo żydzi b. biją naszych chrześcijan. Policja przeprowadzała Polaków, bo taka tam była ofensywa, jakiej nie widziałem na wojnie bolszewickiej. Żydzi byli uzbrojeni w żelaza i kolki.
Św. Jakób Włodarczyk pomagał osk. Strzałkowskiemu kupić konia. Św. jechał razem z osk. Rozmawiali o zabitym chłopie.
Mec. Kowalski. — Czy ludzie mówią u was na wsi o zabójstwie Wieśniaka?
Św. — Mówią.

Mec. Kowalski. — A mówią, kto zabił?
Św. — Tak, żydzi.
Św. Józef Mizerski. — Widział, jak żydzi rzucali kamieniami i drewnami na Polaków.
Św. Wawrzyniec Zarębski — opowiada, jak dotarła wiadomość do wsi Wrzosi, gdzie zamieszkiwał ś. p. St. Wieśniak.
Św. Jan Kiljański widział, jak na furgamencie stary żebrak dostał kamieniem.
W sobotę był badany św. Leon Laszkowski, który podał nazwisko Ptasńskiego z Przytyka — poborcy, który po biera opłaty za stragany na targu, a który stwierdził, że osk. Feldberg i osk. Banda nie pozwalali już rano dnia 9 marca br. ustawić jednego straganu czapnika-Polaka.
Dalej mec. Kowalski prosi o zbadanie świadka Józefa Gniadka, na okoliczność, że żydzi odgrzażali się pobiciem Polaków.
Prosi o zbadanie w charakterze św. Izaaka Schützera — Urząd Wojewódzki w Kielcach — doniedawna zast. starosta w Radomiu, który przyjmował delegacje żydowskie i wydawał zarządzenia policji, na fakt, że żydzi domagali się zarządzenia wydania zakazu bojkotu. Tak że składa wniosek prokurator o powołanie jednego świadka.
Obroncy Polacy przyłączają się do wnioszków powoda cywilnego mec. Kowalskiego, a obroncy żydowscy sprzeciwiają się.
Sąd postanowił wezwać świadka Ptasńskiego na poniedziałek i kilku in.
Co do św. Izaaka Schützera wydać postanowienie później po zbadaniu św. Kim. Mickiego.
W poniedziałek zeznają ostatni świadkowie - Polacy, w liczbie 60.
We wtorek zeznawać będą ostatni świadkowie, t. j. żydzi.

LUDZIE DENERWUJĄ SIĘ CZĘSTO LADA GRUPTWEM

To niepotrzebnie nieuzasadnione zszarpanie nerwów spowodowane jest różnymi niedomaganiem organizmu. Gdy organizm jest zdrowy, nerwy są również w porządku. Pijmy zatem codziennie **Ovomaltynę** D-ra Wandera, która podtrzymuje siły. **Ovomaltyna** używana jako napój na śniadanie przez tysiące ludzi na całym świecie, jest smaczna, łatwostrawna i łatwa do przyrządzenia. Wszędzie do nabycia od zł. 1.20.
Najekonomiczniejsza puszka 1/2 kg.

OVOMALTINE

Przywódca opozycji Atlee, który zabrał głos po Baldwinie, przyznał, iż jest pod głębokim wrażeniem przemówienia szefa rządu i pozostaje mu jedynie przychylić się całkowicie do wyrażonych przez Baldwina poglądów.
Całe to posiedzenie swą powagą i wysokim poziomem moralnym, który przez jawił się wszystkim przemówieniom oraz zachowaniem się Izby, sprawiło wrażenie, jakby zebrania religijno - politycznego, daleko odbiegającego od chwili współczesnej.

„Zawinięciem-więc odchodzę”

W ANGLII POLITYCY SA DZENTELMENAMI.
Londyn. — Posiedzenie Izby Gmin było niezwykle. Przed zapelnioną do ostatniego miejsca Izba stanął b. minister kolonij Thomas, który, jak wiadomo, zgłosił rezygnację z tego stanowiska w związku z oskarżeniem o popełnienie niedyskrecyj budżetowych, która to sprawa rozpatrywana była przez specjalny trybunał. Thomas wygłosił krótką deklarację, w której zaznaczył, że aczkolwiek nie poczuwa się do winy świadomego popełnienia niedyskrecyj w sprawie tajemnic budżetowych, to jednak, jako demokrat, którym był całe swoje życie i którym pozostanie, chylił głowę przed wyrokiem trybunału, powołanego do życia przez instytucję demokratyczną, jaką jest Izba Gmin, i w porządku przyjmując jej wyrok. Na dowód tego Thomas ustępuje z Izby, w której zasiadał od lat 27-ciu, i wycofuje się w zacisze życia rodzinnego, pragnie resztę swego życia dzielić z tą, która w tych ciężkich dniach pozostała mu wierna i niezmiennie weń wierzyła.
Po tych słowach, które odnosiły się do małżonki Thomasa, były minister ko-

Bestialstwo hiszpańskich komunistów

Obcięli głowę i zneśli się nad trupem.
Madryt. — W miasteczku Palencia doszło do poważniejszych rozruchów. Mianowicie, gdy jeden z patroli powracał z obchodu okolicy, został on zaatakowany przez bojówkę skrajnej lewicy. Jeden ze strażników, wciągnięty został do Domu ludowego, gdzie obcięto mu głowę.
Pozostali strażnicy usiłowali pospieszyć mu z pomocą, lecz musieli wyłamywać drzwi i przyszli za późno. Po wtargnięciu do wnętrza Domu ludowego strażnicy zaczęli ostrzeliwać znecających się nad trupem strażnika. 2-ch napastników odniosło ciężkie rany, a dwóch cięższe. Reszta dołała zbiec.
Na miejsce wysłano silne oddziały policyjne. Aresztowano miejscowego burmistrza i jednego z radców miejskich znanego ze swych przekonań komunistycznych.

Nowy rząd w Belgji

Van Zeeland na czele gabinetu.
Bruksela. — Van Zeeland zakończył w sobotę po południu narady o utworzeniu nowego gabinetu. O godz. 17-iej w gmachu M. S. Z. zebrali się wszyscy, których van Zeeland zaprosił do udziału w rządzie. Przedstawicielom prasy van Zeeland oświadczył, co następuje: Lista członków gabinetu będzie ogłoszona urzędowo, ponieważ kilka osób wyraziło zgodę na wejście do gabinetu z pewnymi zastrzeżeniami.

Dar dla kapitana statku „Batory”.

Powszechnie lubiany kpt. M. S. „Batory” Eustachy Borkowski, otrzymał w dniu przybycia M. S. „Batorego” do New Yorku od pasażerów piękną karykaturę, wykonaną przez artystę malarza Walentynowicza, biorącego udział w podróży. Na zdjęciu naszym oryginalny dar kapitański.

Czy wlecie, że...

...w Danji, liczącej 3 i pół miliona ludności, wychodzi dzienników 290, 27 tygodników ilustrowanych i 1,500 czasopism specjalnych, wychodzą ogromnym nakładzie. Takiej pożytności niema chyba prasa w żadnym innym kraju.
...Chiny według ostatnich spisów posiadają 414,011,000 ludności.
...w hutach czeskich rozpoczęto fabrykować brzytwy ze szkła

